

STRATEGISCH THEMA: MEER NIEUWE EIWITTEN

Nieuwe eiwitbronnen hebben een plaats in veevoeding, menselijke voeding en in de biogebaseerde economie. Denk maar aan: insecten, algen, eendenkroos, microbiële eiwitten uit schimmels en bacteriën, cellulaire eiwitten zoals kweekvlees, eiwitten die gewonnen worden uit biomassa-reststromen uit de agrovoedingsketen. Vlaanderen moet een hotspot worden op het gebied van kennis, productie en verwerking van deze 'nieuwe eiwitten'.

DOELSTELLING 1: MEER ONDERZOEKSPROJECTEN NIEUWE EIWITTEN

Aangezien 'nieuwe eiwitten' nog veel uitdagingen kennen, ligt nog een groot deel van de activiteiten rond deze eiwitten in de onderzoekssfeer. Daarom is er vanuit de werkgroep geopteerd om een SMART-doelstelling te formuleren rond het aantal onderzoeksprojecten.

SMART-formulering

69 nieuwe onderzoeksprojecten op nieuwe eiwitten tegen 2030. Als tussentijdse mid-term evaluatie wordt dit aantal tegen 2026 gelijkgesteld aan 19.

Databronnen

Deze data worden verzameld per type eiwitbron (algen (macro en micro), microbieel eiwit, insecten, kweekvlees), maar worden gerapporteerd als één gezamenlijk cijfer.

Bronnen: Agrolink-document met overzicht onderzoeksprojecten, [VLAIO website: Overzicht van goedgekeurde projecten](#), [FRIS onderzoeksportaal](#), [website aquacultuur vlaanderen \(specifiek voor micro- en macroalgen\)](#).

Nulmeting

Referentiejaar voor nulmeting is 2022 en de data worden jaarlijks geüpdatet.

Voor de nulmeting werd de evolutie van het aantal nieuwe projecten opgelijst vanaf 2017. Tussen 2017 en 2022 startten 31 nieuwe onderzoeksprojecten rond nieuwe eiwitten op. Dit zijn er gemiddeld genomen 5 nieuwe projecten per jaar. Aangezien de nieuwe eiwitten nog sterk in de onderzoeksfase zitten, is de werkgroep ervan uitgegaan dat dit aantal per jaar nog stijgt met 1 extra project. Dat heeft de implicatie dat er vooropgesteld wordt dat er in 2023 5 nieuwe projecten zullen starten, in 2024 6 nieuwe, enz. Dat zal ons in 2026 in totaal 19 nieuwe projecten opleveren en in 2030 wordt dat geschat op totaal 69 nieuwe onderzoeksprojecten ten opzichte van het referentiejaar 2022.

DOELSTELLING 2: MEER BEDRIJVEN ACTIEF IN PRODUCTIE NIEUWE EIWITTEN

Er zijn al een aantal bedrijven actief in 'nieuwe eiwitten'. Daarom is het eveneens belangrijk om een aantal SMART-doelstellingen te formuleren rond deze bedrijven. Een eerste indicator hierbij is het aantal actieve

bedrijven die nieuwe eiwitten produceren. Naast de productie van nieuwe eiwitten moeten deze ook op de markt gebracht worden in de vorm van commercieel beschikbare producten. Daarom werd een tweede indicator gedefinieerd als het aantal bedrijven dat een commercieel product beschikbaar heeft op de markt.

SMART-formulering

47 actieve bedrijven die nieuwe eiwitten produceren tegen 2030. Als tussentijdse mid-term evaluatie wordt dit aantal tegen 2026 gelijkgesteld aan 42. Minstens twee derde van de actieve bedrijven levert een commercieel product dat beschikbaar is op de markt tegen 2030. Als mid-term evaluatie in 2026 geldt dezelfde SMART-doelstelling.

Databronnen

Deze data worden verzameld per type eiwitbron (algen (macro en micro), microbieel eiwit, insecten, kweekvlees), maar worden gerapporteerd als één gezamenlijk cijfer.

Bronnen: NACE-codes bedrijven, website FAVV, jaarrapporten uit de verschillende betrokken sectoren, betrokken partners in de werkgroep.

Nulmeting

Referentiejaar voor nulmeting is 2022 en de data worden jaarlijks geüpdatet¹.

Voor de nulmeting werden het aantal bedrijven die actief zijn in het referentiejaar 2022 opgelijst. Er werden 24 actieve bedrijven geïdentificeerd. De sector van 'nieuwe eiwitten' kent nog heel wat uitdagingen, maar een groei van het aantal bedrijven is realistisch. Een toename van 1 tot 2 bedrijven per jaar, zal ons in 2026 42 actieve bedrijven opleveren en in 2030 wordt dat geschat op 47 actieve bedrijven.

DOELSTELLING 3: MEER BEDRIJVEN MET COMMERCIEËLE PRODUCTEN OP BASIS VAN NIEUWE EIWITTEN

Naast de productie van nieuwe eiwitten moeten deze ook op de markt gebracht worden in de vorm van commercieel beschikbare producten. Daarom werd een tweede indicator gedefinieerd als het aantal bedrijven dat een commercieel product beschikbaar heeft op de markt.

SMART-formulering

31 actieve bedrijven leveren een commercieel product dat beschikbaar is op de markt tegen 2030. Als mid-term evaluatie in 2026 geldt dezelfde SMART-doelstelling.

Databronnen

Deze data worden verzameld per type eiwitbron (algen (macro en micro), microbieel eiwit, insecten, kweekvlees). Tevens wordt de info verzameld of het commercieel product zich bevindt in de food- en/of feedsector, maar de data worden gerapporteerd als één gezamenlijk cijfer. De databronnen zijn bedrijfscontacten (contacteren bedrijven geïdentificeerd bij indicator 'aantal bedrijven actief in nieuwe

¹ Op voorwaarde dat de data jaarlijks ter beschikking zijn, anders zal voor een tweejaarlijkse update gekozen worden.

eiwitten tegen 2030'), websites actieve bedrijven, jaarrapporten uit de verschillende betrokken sectoren, betrokken partners in de werkgroep.

Nulmeting

Referentiejaar voor nulmeting is 2022 en de data worden jaarlijks geüpdatet². Deze is gebaseerd op het aantal actieve bedrijven in het referentiejaar 2022 en een inschatting van het aantal commerciële producten die er op dat moment beschikbaar zijn: 15 van de 24 actieve bedrijven (ongeveer twee derde van de bedrijven dus) hadden een commercieel product beschikbaar. Ook hier wordt een groei vooropgesteld. Dat resulteert in de SMART-formulering voor deze doelstelling: 31 actieve bedrijven leveren in 2030 een commercieel product dat beschikbaar is op de markt. In 2026 gaat het om 28 bedrijven.

DOELSTELLING 4: MEER INGEDIENDE NOVEL FOOD-DOSSIERS VOOR NIEUWE EIWITTEN (OP EUROPEES NIVEAU)

Een indicatie voor innovatie in de 'nieuwe eiwitten' is het aantal novel food-dossiers die lopend zijn en ingediend worden ter goedkeuring. Daarom werd besloten om hieromtrent ook een SMART-doelstelling te formuleren. De indicator hiervoor is het aantal nieuwe novel food-dossiers die ingediend worden ter goedkeuring op Europees niveau.

SMART-formulering

52 nieuwe novel food-dossieraanvragen ingediend voor (producten op basis van) nieuwe eiwitten tegen 2030. Als tussentijdse mid-term evaluatie wordt dit aantal tegen 2026 gelijkgesteld aan 36.

Databron

Deze data worden verzameld per type eiwitbron (algen (macro en micro), microbiële eiwit, insecten, kweekvlees), maar worden gerapporteerd als één gezamenlijk cijfer. De gebruikte databronnen zijn:

- Website Europese Commissie: [aangevraagde novel food-dossiers](#)
- Website [EFSA: novel food](#)

Nulmeting

Referentiejaar voor nulmeting is 2022 en de data worden jaarlijks geüpdatet³.

Voor de nulmeting werden het aantal goedgekeurde en het aantal lopende dossiers opgelijst in de periode tussen 2018 en 2022. Dit aantal bedroeg 20. Dat impliceert dat er ongeveer 4 dossiers per jaar ingediend worden. Aangezien de aanvraag van een novel food-dossier een zware procedure is en er vooral nog groei verwacht wordt bij de microbiële eiwitten en kweekvlees, zal dat gemiddelde aantal per jaar niet verder toenemen, maar eerder constant blijven. Dat betekent dat er, op Europees niveau, tegen 2030 52 nieuwe novel food-dossiers ingediend zullen zijn, terwijl er dat tegen 2026 36 zullen bedragen.

² Op voorwaarde dat de data jaarlijks ter beschikking zijn, anders zal voor een tweejaarlijkse update gekozen worden.

³ Op voorwaarde dat de data jaarlijks ter beschikking zijn, anders zal voor een tweejaarlijkse update gekozen worden.

Volgende organisaties werkten actief mee aan het bepalen van bovenstaande doelstellingen, en het aanbrengen van betrouwbare data(bronnen) om de doelstellingen te monitoren: Instituut voor Landbouw, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) en Flanders' Food (trekkers), Bond Beter Leefmilieu (BBL), Inagro en Agentschap Landbouw en Zeevisserij.